

مقاله کوتاه علمی

اولین گزارش زنبور پارازیتوید (*Macrocentrus oriens* (Hym.: Braconidae, Macrocentrinae) از

ایران

غلامحسین حسن شاهی^۱، امین مقبلی قرایی^{۲*}، عباس محمدی خرم‌آبادی^۳، حبیب عباسی‌پور^۱ و جنو پاپ^۴

۱- گروه گیاه‌پزشکی، دانشکده علوم کشاورزی، دانشگاه شاهد، تهران، ۲- گروه گیاه‌پزشکی، دانشکده کشاورزی، دانشگاه ولی‌عصر (عج) رفسنجان، ۳- بخش تولیدات گیاهی، دانشکده کشاورزی و منابع طبیعی داراب، دانشگاه شیراز، ۴- گروه جانورشناسی، موزه تاریخ طبیعی مجارستان.

*مسئول مکاتبات، پست الکترونیکی: a.moghbeli.g@gmail.com

First record of the parasitoid wasp *Macrocentrus oriens* (Hym.: Braconidae, Macrocentrinae) from IranG. Hasanshahi¹, A. Moghbeli Gharaei^{2&*}, A. Mohammadi-Khoramabadi³, H. Abbasipour¹ and J. Papp⁴

1. Department of Plant Protection, College of Agricultural Sciences, Shahed University, Tehran, Iran, 2. Department of Plant Protection, Faculty of Agriculture, Vali-e-Asr University of Rafsanjan, Rafsanjan, Iran, 3. Department of Plant Production, College of Agriculture and Natural Resources of Darab, Shiraz University, Shiraz, Iran, 4. Zoological Department, Hungarian Natural History Museum, Hungary.

*Corresponding author, E-mail: a.moghbeli.g@gmail.com

Abstract

A survey was conducted to study the parasitoid wasps associated with the pistachio gall aphids, *Forda hirsuta* and *Slavum mordvilcovi* on *Pistacia atlantica*, in the southern Iranian Fars province during 2013. The overwintering galls were randomly collected and reared inside plastic jars at room temperature until the emergence of adults wasps. We identified the species *Macrocentrus oriens* (van Achterberg & Belokobylskij 1987) (Hym.: Braconidae, Macrocentrinae) and report it here from Iran for the first time.

مناطق پراکنش: روسیه ایران (Yu et al., 2012) (گزارش جدید).

ویژگی‌های افتراقی: بند پایه و تنه شاخک قهوه‌ای رنگ؛ کلیئوس محدب؛ طول دندان اول آرواره بالا دو برابر طول دندان دوم؛ آرواره‌ها در حالت بسته کاملاً در انتها روی هم‌دیگر قرار گرفته و از وسط کلیئوس عبور می‌کنند؛ طول پالپ آرواره پائین برابر با ۱/۱-۱/۳ بلندی سر؛ کارینای پریپکتال کامل؛ شیار میان قفس سینه عمیق؛ شیار پیش‌کوکسال به‌طور متراکم دارای بافت دان دان پیوسته؛ رگبال 2-SR بال جلو بلند؛ رگبال cu-a در بال جلو مایل‌تر از رگبال 3-CU1؛ ناخن پاها ساده و با اندازه متوسط؛ بند چهارم پنجه‌ها و بند انتهایی در اندازه طبیعی و قوی؛ تروکتلوس پای عقبی زرد رنگ؛ متازوما کم و بیش دارای بافت آسیکولات؛ ترژیت سوم به‌طور جزئی دارای بافت آسیکولات؛ تخم‌ریز بدون فرورفتگی انتهایی؛ طول غلاف تخم‌ریز برابر با ۰/۸ طول بال جلو و حدود ۱/۳ طول متازوما (van Achterberg, 1993).

پژوهشی به‌منظور جمع‌آوری و شناسایی زنبورهای پارازیتوید مرتبط با شته گال اسفنجی *Slavum mordvilcovi* و شته چین‌دارکننده برگ بنه *Forda hirsuta* در استان فارس در سال ۱۳۹۲ صورت گرفت. گال‌های زمستانه به‌صورت تصادفی جمع‌آوری و درون ظروف پلاستیکی و در شرایط اتاق، تا زمان ظهور حشرات کامل پرورش داده شدند. نمونه‌ها توسط نویسنده آخر شناسایی گردیدند. در میان گونه‌های شناسایی شده، *Macrocentrus oriens* (van Achterberg & Belokobylskij 1987) (Hym.: Braconidae, Macrocentrinae) گونه جدیدی برای فون حشرات ایران محسوب می‌شود (Fallahzadeh & Saghaei, 2010; Farahani et al., 2012; Lashkari-Bod et al., 2011). نمونه‌های این زنبور در کلکسیون حشرات دانشگاه شاهد تهران نگهداری می‌شود. *Macrocentrus oriens* (van Achterberg & Belokobylskij 1987) نمونه‌های بررسی شده: ایران، استان فارس، ارسنجان (N=29°59'13.51", E=53°12'12.44")؛ ۵ فروردین ۱۳۹۲؛ ♀: ۵؛ ♂: ۷

منابع

- Fallahzadeh, M. & Saghaei, N.** (2010) Checklist of Braconidae (Insecta: Hymenoptera) from Iran. *Munis Entomology & Zoology* 5 (1), 170-186.
- Farahani, S., Talebi A. A. & Rakhshani, E.** (2012) First records of *Macrocentrus Curtis*, 1833 (Hymenoptera: Braconidae: Macrocentrinae) from Northern Iran. *Zoology and Ecology* 22, 41-50.
- Lashkari-Bod, A., Rakhshani, E., Talebi, A. A., Lozan A. & Zikic V.** (2011) A contribution to the knowledge of Braconidae (Hym., Ichneumonoidea) of Iran. *Biharean Biologist*. 5, 147-150.
- Van Achterberg, C.** (1993) *Revision of the subfamily Macrocentrinae Foerster (Hymenoptera: Braconidae) from the Palaearctic region*. Vol 286. 105 pp. Nationaal Natuurhistorisch Museum.
- Yu, D. S. K., Van Achterberg, C. & Horstmann, K.** (2012) World Ichneumonidae 2011. Taxonomy, biology, morphology and distribution. Ottawa, Ontario, Canada. Available from:<http://www.taxapad.com>. (accessed 15 September 2015).